

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.III.20.201/2020/4. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Zumbók Péter előadó bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

A felperesek: Felperes1

(Cím2) I. rendű

Felperes2

(Cím2) II. rendű

Felperes3

(Cím2) III. rendű

Felperes4

(Cím7) IV. rendű

A felperesek képviselője:

Budapesti 384. számú Ügyvédi Iroda

(Cím5,

ügyintéző: dr. Simon D. Gábor ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Darázs és Társai Ügyvédi Iroda

(Cím6,

ügyintéző: dr. Hornyik Hajnalka ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

IV. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.520/2019/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 68.P.20.642/2016/83-I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését – az első- és másodfokú perköltség viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest a IV. rendű felperes javára nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II., IV. rendű felpereseknek mint együttes jogosultaknak 1.449.400 (egymillió-négyszáznegyvenkilencezer-négyszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 100.000 (százezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az élettársi kapcsolatban élt I. és IV. rendű felperesnek az alperesnél, 2002. december 31-én született az első közös gyermeke, a II. rendű felperes. A 2005-ben végzett vizsgálatok a II. rendű felperes mozgásának nagyfokú dekoncentrációját tárták fel, és megállapították, hogy nála végtagi túlsúlyú izomgyengeség áll fenn, továbbá kimutatható a saját reflexek hiánya. Ez az elváltozás maradandó neurológiai károsodást jelent.

[2] A II. rendű felperes a betegségének diagnosztizálása óta folyamatosan fejlesztő kezelésekben részesül, ellátását – a nagyszülők segítségével – az I. rendű felperes végzi. A mozgáskárosodása javuló tendenciát mutat, de alapvető változásra nem számíthat.

[3] A család életének a beteg gyermek nevelésével együtt járó elnehezülése miatt az I. és IV. rendű felperes párkapcsolata annak ellenére megromlott, hogy 2005. július 29-én megszületett a második, egészséges gyermekük, a III. rendű felperes. Az I. rendű felperes a gyermekekkel 2006 augusztusában elköltözött a IV. rendű felperessel közösen használt lakásból, azóta a IV. rendű felperes kapcsolattartás útján érintkezik a gyermekeivel.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest. Állították, hogy az alperes a szülés vezetése során nem az elvárható gondossággal járt el, és a II. rendű felperes maradandó egészségkárosodását a szülés során elszenvedett oxigénhiányos állapot idézte elő.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

[6] Az elsőfokú bíróság a 68.P.23.184/2006/152. számú ítéletével a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság a 7.Pf.20.070/2015/4. számú rész- és közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és megállapította az alperes kártérítési felelősségét az I., II. és IV. rendű felperest a II. rendű felperes neurológiai károsodásából ért károkért, ezt meghaladóan – a III. rendű felperes keresetét elutasító rendelkezés tekintetében – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Kúria a Pfv.III.21.097/2016/4. számú közbenső ítéletével a jogerős rész- és közbenső ítélet felülvizsgálattal támadott közbenső ítéleti rendelkezését hatályában fenntartotta.

[7] Az I., II. és IV. rendű felperes módosított keresetében az alperest – egyebek mellett – 4.500.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak 2002. december 31-től járó késedelmi kamatai IV. rendű felperes javára való megfizetésére kérte kötelezni.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest – többek között – 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak a fentiekben írt késedelmi kamatai IV. rendű felperes részére történő megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet e részében elutasította.

[9] Megállapította, hogy a család minden egyes tagjának sérült a családi élethez és az egészséghez való joga. A nem vagyoni kártérítések összegének meghatározásakor a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokból indult ki. Figyelembe vette, hogy a beteg gyermek szüleinek korábbi lendületes életvitele gyökeresen megváltozott, hiszen a gyermek mozgásfejlődése már csecsemőkorában elmaradt a kortársaitól, görcsösen tartotta kezét, és szinte folyamatosan sírt. Értékelte, hogy a II. rendű felperes betegségének észlelése és a beteg gyermek ellátása mindkét szülőt megviselte, a pszichés megterhelés miatt mindketten ingerültebbé váltak, ez a párkapcsolatukra negatívan hatott, ami végül a különválásukhoz vezetett. Utalt arra, hogy a szakértői vizsgálat a beteg gyermek megszületésével kapcsolatban a IV. rendű felperesnél is igazolta a feszültség meglétét. Rámutatott: a hagyományos családi értékek szerint a IV. rendű felperes részére az elsőszülött fiúgyermek megszületése különösen hangsúlyos és jelentőségteljes volt, ezért nem tudta elfogadni, hogy a II. rendű felperes nem felelt meg a várakozásának. Megállapította, hogy a IV. rendű felperes ezt a helyzetet a későbbiekben sem tudta feldolgozni, különösen azért nem, mert az országos elismertségű sportolóvá vált másodszülött fiát hasonlította a II. rendű felpereshez. A tanúvallomásokkal bizonyítottanak találta, hogy a IV. rendű felperes ebben a helyzetben az alkoholba menekült, az élete kisiklott, mivel bűncselekményt követett el, ami miatt börtönbüntetésre ítélték. Mindezekre tekintettel a IV. rendű felperes javára – az általa igényelt 4.500.000 forint helyett – 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg annak a keresetben megjelölt időponttól járó késedelmi kamataival.

[10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatta, és – egyebek mellett – a IV. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét – az alperes kamatfizetési kötelezettségének változatlanul hagyásával – 1.000.000 forintra leszállította.

[11] Az elsőfokú bírósággal egyezően állapította meg, hogy a II. rendű felperes egészségkárosodása a IV. rendű felperes részére is jelentős pszichés megterhelést jelentett, az emiatt érzett feszültség még évekkel később is kimutatható nála. Lényegesnek tartotta azonban azt is, hogy a IV. rendű felperes a káresemény hátrányos következményeinek viselése alól kivonta magát. E körben hivatkozott az I. rendű felperes személyes előadására, valamint a pszichológus szakértői vizsgálat során tett nyilatkozatára. Figyelemmel volt arra, hogy a szakvélemény szerint a IV. rendű felperesnél sikerült olyan egyensúlyi állapotot kialakítani, amely a II. rendű felperes betegsége miatt érzett pszichés megpróbáltatást feloldotta. Mindezt úgy értékelte, hogy a II. rendű felperes maradandó egészségkárosodása a pszichés megrázkódtatáson túl a IV. rendű felperes életvitelében nem okozott változást. Kiemelte: a IV. rendű felperes a beteg gyermekének gondozásában nem vett részt, és az élettársi kötelék felbomlása óta nincs kitéve annak, hogy nap mint nap szembesüljön gyermekének betegségével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen a IV. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak részbeni hatályon kívül helyezését és a javára megítélt nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[13] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdését jelölte meg.

[14] Hivatkozott arra, hogy a gyermekének oxigénhiányos agyi károsodással való megszületése miatt a párkapcsolata tönkrement, és mivel ezt feldolgozni nem tudta, italozni kezdett, a társadalom periferiájára került, majd bűncselekményt követett el, ami miatt

szabadságvesztésre ítélték. Előadta, hogy a pszichológus szakértői vélemény 16 év után is olyan jelentős problémákat tárt fel nála, amelyek a gyermeke betegségére vezethetők vissza.

[15] Megismételte a fellebbezési ellenkérelmében foglaltakat. Azok között idézte a személyes meghallgatása során tett nyilatkozatát és az édesapjának tanúvallomását, amelyek szerint a család felbomlásának és az italozó életmódjának oka az alperes károkozása, az azáltal kiváltott kilátástalan helyzet volt.

[16] Mindezekhez képest sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés összege leszállításának különösebb indokát nem adta. Nem értett egyet azzal a megállapítással, hogy a hátrányok viselése alól kivonta magát, a különélés ugyanis legfeljebb a vagyoni hátrányok viselése alól mentesítette.

[17] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

[19] A Kúria a régi Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezése a IV. rendű felperes által megjelölt okból jogszabálysértő.

[20] A IV. rendű felperes a bizonyítékmérlegelés általános szabályát tartalmazó régi Pp. 206. § (1) bekezdése mellett megsértett jogszabályhelyként a szabad belátás szerinti döntésről rendelkező régi Pp. 206. § (3) bekezdését külön nem jelölte meg. Miután azonban az utóbbi jogszabályhely téves alkalmazásával összefüggő felülvizsgálati érveket is kifejtett, a régi Pp. 272. § (3) bekezdésére tekintettel a felülvizsgálatnak ennek az eljárási szabálysértésnek a vizsgálatára is ki kellett terjednie. Ebből következően abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a másodfokú bíróság a IV. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányokat teljes körűen feltárta-e, azokat a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásakor kellő súllyal értékelte-e, valamint ennek során figyelemmel volt-e a kár bekövetkeztetési értékviszonyokra és a hasonló tényállású ügyekben kialakult bírói gyakorlatra.

[21] A jogerős közbenső ítélet szerint az alperest kártérítési felelősség az I., II. és IV. rendű felperest a II. rendű felperes neurológiai károsodásából ért károkért terhelte. A gyermek említett betegsége mindkét szülő számára pszichés megterhelést jelentett, amely a párkapcsolatukat is negatívan befolyásolta, és végül a különválásukat okozta. Ezeket az elsőfokú bíróság által a követelés összegére vonatkozó, széles körű bizonyítás eredményének mérlegelése alapján megállapított nem vagyoni hátrányokat a másodfokú bíróság is figyelembe vette. Ennek ellenére a IV. rendű felperest – az I. és II. rendű felperessel egyezően a családi élethez és az egészséghez való jog sérelme miatt – megillető nem vagyoni kártérítés összegének leszállítását tartotta indokoltnak. Kétségtelen, hogy a II. rendű felperes maradandó neurológiai károsodása – az I. rendű felperestől eltérően – a különélő IV. rendű felperes életvitelében változással nem járt, a gyermek gondozásában nem vesz részt, és ennyiben – ahogyan a jogerős ítélet indokolása is tartalmazza – e hátrányos következmények viselése alól kivonta magát. A nem vagyoni kártérítések mértékében az I. rendű felperes javára történt különbségtételnek éppen ez adta az alapvető indokát. Az elsőszülött gyermek betegsége, az azzal járó pszichés megrázkódtatás azonban önmagában, az ismertetett

élethelyzettől függetlenül olyan hátránynak tekinthető, amelynek hozzávetőleges kiegyensúlyozására – a mérlegelési szempontként mindkét fokú bíróság által helyesen hivatkozott, a kár bekövetkezésekor fennállott értékviszonyokra és az azokat megjelenítő eseti döntésekre is figyelemmel – az elsőfokú bíróság által megítélt 2.000.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés alkalmas. A jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezése ezért sérti a régi Pp. 206. § (3) bekezdését.

[22] A Kúria a kifejtettekre tekintettel, a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését – az első- és másodfokú perköltség viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest a IV. rendű felperes javára nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

Záró rész

[23] A Kúria a régi Pp. 81. § (2) bekezdése és 239. §-a szerint, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára, (5) bekezdésére és 4/A. § (1) bekezdésére tekintettel az alperest 1.385.900 forint – általános forgalmi adóval növelt összegű ügyvédi munkadíjból és előlegezett szakértői díjból álló – elsőfokú perköltségnek, valamint 63.500 forint – általános forgalmi adóval növelt összegű ügyvédi munkadíjat tartalmazó – másodfokú perköltségnek az I-II., IV. rendű felperesek mint együttes jogosultak javára történő megfizetésére kötelezte.

[24] Mivel a IV. rendű felperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek megtérítésére nem tartott igényt, ezért a Kúria az e kérdésben való határozathozatalt mellőzte.

[25] A IV. rendű felperes személyes költségmentessége okán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes teljes személyes illetékmentessége [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja] miatt, az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján – a IV. rendű felperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[27] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
Budapest, 2021. február 24.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző
HM